

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Народна скупштина

Посланичка група Зелено-леви фронт – Не давимо Београд

6. октобар 2025. године

Београд

ПРЕДСЕДНИЦА НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС” 9/2010), и чланова 150. 190. и 191. Пословника Народне скупштине, ми доле потписани народни посланици подносимо:

ПРЕДЛОГ

**РЕЗОЛУЦИЈЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ О СИТУАЦИЈИ У ГАЗИ И УВОЂЕЊУ
МЕРА ОГРАНИЧАВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА ДРЖАВИ ИЗРАЕЛ**

с предлогом да се узме у претрес.

За представника предлагача одређен је народни посланик доц. др Растислав Динић.

ПРЕДЛОГ

На основу члана 99. Устава Републике Србије и члана 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Сл. гласник РС” 9/2010),

Народна скупштина, на седници одржаној _____ 2025. године, доноси:

РЕЗОЛУЦИЈУ О СИТУАЦИЈИ У ГАЗИ И УВОЂЕЊУ МЕРА ОГРАНИЧАВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА ДРЖАВИ ИЗРАЕЛ

Полазећи од чињенице да Република Србија, као држава која признаје Државу Израел од 19. маја 1948. године и Државу Палестину од 16. новембра 1988. године, има обавезу да својим деловањем доприноси међународном миру и безбедности и допринесе залагањима за праведно и трајно решење конфликта на Блиском Истоку које је засновано на решењу о две државе, Израела и Палестине, у складу са релевантним резолуцијама Уједињених нација;

Имајући у виду тешку хуманитарну ситуацију у Појасу Газе, где је од новембра 2023. године дејством израелских снага живот изгубило најмање између 57 и 64 хиљаде Палестинаца, од чега 14 хиљада деце, док је више од 80% домова уништено, а становништво остављено без воде и изложено систематском изазивању глади;

Узимајући у обзир да релевантни извештаји независних тела Уједињених нација, као и бројне међународне организације и стручњаци указују да израелске снаге, чије присуство на палестинским територијама према саветодавном мишљењу Међународног суда правде већ представља нелегалну окупацију, у Појасу Газе спроводе злочин геноцида, што представља најтежи облик кршења међународног хуманитарног права и основних људских права;

Подсећајући да је Република Србија држава уговорница **Уговора о трговини оружјем (АТТ) из 2013. године**, чији је циљ смањење људске патње и промовисање одговорног и транспарентног поступања у међународној трговини наоружањем (члан 1), а који у члановима 6. и 7. изричито прописује обавезу држава да процене ризик од кршења међународног хуманитарног права приликом трансфера оружја и забрањује трансфер уколико постоји јасан ризик од таквих повреда;

Подсећајући да је Република Србија држава уговорница **Женевских конвенција из 1949. године и Првог додатног протокола**, који у члану 1. садрже обавезу држава да поштују и обезбеде поштовање међународног хуманитарног права у свим околностима, што укључује дужност да се уздрже од трансфера оружја ако постоји јасан ризик да би то допринело кршењу тог права, као и обавезу да предузму све разумне и позитивне мере ради обезбеђивања поштовања истог;

Препознајући опасност да би наставак сарадње у војној индустрији и безбедносним технологијама са Државом Израел довео до саучесништва Републике Србије у озбиљним кршењима међународног права и људских права, а потенцијално и **Конвенције о спречавању и кажњавању злочина геноцида из 1948. године**;

Наглашавајући да дипломатски односи између држава не могу и не смеју бити изговор за партнерство у злочинима, већ морају почивати на поштовању међународног права, мира и заштите цивилног становништва;

Народни посланици доносе следеће закључке:

1. Народна скупштина закључује да сви релевантни извештаји Уједињених нација (Независна међународна истражна комисија УН за окупиране палестинске територије, извештаји специјалне извештељке УН за окупиране палестинске територије, Комитет УН за елиминацију расне дискриминације), као и међународних невладиних организација за заштиту људских права (Амнести Интернешнал (*Amnesty International*), Хјуман рајтс воч (*Human Rights Watch*)), указују да **израелске снаге у Појасу Газе спроводе геноцид** - наводећи систематско уништавање цивилне инфраструктуре; читавих квартова и насеља, јавних здравствених, културних и образовних институција, религијских институција, изгладњивање и спречавање достављања хуманитарне помоћи, прекид дотока струје, воде и енергената, као чинове колективног кажњавања целокупног становништва; те масовна убиства, присилна протеривања и премештања становништва, као и најаве етничког чишћења и протеривања свих становника Газе.
2. У Појасу Газе се тренутно одвија **тешка хуманитарна катастрофа**, за коју примарну одговорност сnose израелске снаге, уз последице које обухватају: масовна убиства цивила, укључујући жене и децу, глад и неухраћеност, недоступност основне медицинске помоћи, разарање болница, школа и система за снабдевање водом, као и намерно спречавање достављања хуманитарне помоћи и опструкцију рада хуманитарних организација.
3. Народна скупштина закључује да су сви акти насиља против цивилног становништва у Израелу и Палестини (на Западној обали и у Појасу Газе) претња за међународни мир и безбедност. Они укључују акте су се догодили пре 7. октобра 2023, као што су интензивирање изградње и легализације нелегалних насеља у Западној обали и Источном Јерусалиму, талас насиља досељеника над Палестинцима, рушење домова, принудна исељавања и одузимање земљишта, као и блокаде и контролне тачке које онемогућавају слободу кретања и продубљују систем апартхејда; године ракетних напада на израелску територију из Газе и свирепи напад терористички Хамаса који је извршен 7. октобра 2023, као и брутална одмазда израелских снага која је уследила након тога.
4. Народна скупштина закључује да је Србија бројним међународним конвенцијама и споразумима преузела обавезу да поштује међународно хуманитарно право, те да не извози наоружање за које постоји јасан ризик да ће бити искоришћено за кршења овог права, а нарочито уколико ће бити искоришћено за злочин геноцида. Народна скупштина Републике Србије надаље закључује да би сваки промет и други вид располагања оружјем, робом двоструке намене и војном опремом, као и обављање послова посредовања, транспорта, пружања техничке и финансијске помоћи у вези са наоружањем, робом двоструке намене и војном опремом у иностранству, са Државом Израел, представљао кршење принципа међународног хуманитарног права и доприносио извршењу злочина геноцида у Гази.

Из ових разлога, народни посланици позивају Владу Србије да:

1. Недвосмислено осуди дејства израелских снага која, према релевантним извештајима независних тела Уједињених нација, као и бројних међународних организација и стручњака, спроводе злочин геноцида у Појасу Газе.
2. Подржи све иницијативе у међународним форумима, укључујући и Уједињене нације, као и иницијативе држава и регионалних организација, у циљу постизања прекида ватре у Гази, ослобађања свих талаца које држи Хамас и Држава Израел, укључујући и држављане Србије, и уложи дипломатске напоре за отпочињање мировних преговора о трајном миру на Блиском Истоку, на основу решења о две државе Израела и Палестине и граница из 1967. године, уз прилагођавања границе око којих се сагласе обе стране.
3. Билатерално захтева од Државе Израел хитну и трајну обуставу ватре у Гази, под претњом увођења мера ограничавања у складу са међународним правом.
4. Народна скупштина захтева хитно ослобађање свих талаца, осуђује све отмице и незаконито држање лица у заробљеништву, укључујући држављанина Србије и Израела Алона Охела, кога већ више од две године као таоца држи Хамас; као и држављанина Србије Огњена Марковића, кога је незаконито отела Држава Израел са хуманитарне “Сумуд” флотиле која је настојала да симболично пробије илегалну поморску блокаду Газе.
5. Определи хитну хуманитарну помоћ за становништво Газе и обезбеди њено достављање.
6. Уведе мере ограничавања према Држави Израел, у складу са Законом о међународним мерама ограничавања (“Сл. гласник РС”, бр. 10/2016), и то забрану трговине наоружањем у складу са чл. 4, ст. 1. тачка 4. Закона, која обухвата забрану промета и другог вида располагања оружјем, робом двоструке намене и војном опремом, као и послова посредовања, транспорта, пружања техничке и финансијске помоћи у вези са наоружањем, робом двоструке намене и војном опремом.

Ову резолуцију објавити у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
ПРЕДЛОГА РЕЗОЛУЦИЈЕ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ О СИТУАЦИЈИ У ГАЗИ И
УВОЂЕЊУ МЕРА ОГРАНИЧАВАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПРЕМА ДРЖАВИ
ИЗРАЕЛ

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

Уставни основ за доношење ове Резолуције садржан је у члану 99. став 1. тачка 7) Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06 и 16/22 - др. пропис), којим је прописано да Народна скупштина доноси законе и друге правне акте из надлежности Народне скупштине, као и у члану 8. став 1 Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС”, број 9/10 и 108/13 - пречишћен текст, којим је, између осталог прописано да Народна скупштина доноси и резолуције.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

Предлог ове Резолуције подноси се с циљем да Народна скупштина Републике Србије заузме јасан став у вези са текућом хуманитарном и безбедносном кризом у Појасу Газе, која од новембра 2023. године има сва обележја систематског кршења међународног хуманитарног права, са елементима геноцида.

Као држава која је признаје и Државу Израел и Државу Палестину, Република Србија има одговорност да својом спољнополитичком активношћу доприноси трајном и праведном решењу израелско-палестинског сукоба, заснованом на међународном праву, Резолуцијама УН и решењу о две државе.

Имајући у виду велики број жртава, укључујући десетине хиљада цивила, међу којима су хиљаде деце, као и уништавање кључне цивилне инфраструктуре, намерно спречавање доставе хуманитарне помоћи и друге радње које могу представљати геноцид, неопходно је да Република Србија не остане пасивна, већ да делује у складу са својим обавезама по Женевским конвенцијама, Конвенцији о спречавању и кажњавању злочина геноцида, као и Уговору о трговини оружјем.

Предлог резолуције налаже:

- Недвосмислену осуду дејства израелских снага која, према релевантним извештајима независних тела Уједињених нација, као и бројних међународних организација и стручњака, спроводе злочин геноцида у Појасу Газе.
- Позив на улагање напора у свим међународним форумима и институцијама за прекид ватре у Гази, ослобађање свих талаца које држи Хамас и Држава Израел, и улагање дипломатских напора за отпочињање мировних преговора о трајном миру на Блиском Истоку, на основу решења о две државе Израела и Палестине.
- Захтев Држави Израел за хитну и трајну обуставу ватре у Гази, под претњом увођења мера ограничавања у складу са међународним правом.

- Захтев за опредељивање хитне хуманитарну помоћи за становништво Газе уз обезбеђење њеног достављања.
- Захтев за хитно ослобађање свих талаца које држе Хамас и Држава Израел.
- Увођење мера ограничавања према Држави Израел, односно забрану трговине наоружањем, робом двоструке намене и војном опремом, као и послова посредовања, транспорта, пружања техничке и финансијске помоћи у вези са наоружањем, робом двоструке намене и војном опремом.

Резолуција представља израз привржености Републике Србије међународном праву, заштити људских права и очувању глобалног мира и безбедности, као и одговорност да својим поступањем не доприноси ратним злочинима, злочинима против човечности или геноциду.

III ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ РЕЗОЛУЦИЈЕ

За спровођење резолуције нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије.